

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMINALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

În țară 10 lei
În străinătate 12 »

PLAJA MAMAIA.

IMPRESIUNI DE VARĂ.

I.

Plecarea din Constanța.

Lumea grăbită și plină de învioreare vine pe toate drumurile și se strânge grămadă supt umbrele haltelor.

Flueratul trenului îndeamnă mai mult încă, pe întârziatii care se văd iuțind pașii.

— La Mamaia....

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În îmbulzeala de cite-va minute, oamenii își strâng mîna, se chiamă pe nume și vagoanele comode, cu obloanele largi lăsate, pare că duc un convoi de lume dezrobotită.

La Mamaia orizontul se rotește larg și cufundat în albastru.

Acolo cerul și cu apa sunt tot-una.

Trenul pare obosit și el de căldura care toropește orașul și-n sfortarea și năduful lui, se silește să iee cît mai în grabă lumea de prin micile stațiuni din drum, ca s'ajungă odată afară, pe culmea de sus, unde se simte cum vine boarea răcoroasă din necuprinsul mării.

Lumea nerăbdătoare, abea așteaptă să se scape din zăduful orașului.

S'aud trompetele de la cazarmă, mașina șueră și ea prelung și trenul se oprește în capul drumului de la Anadolchioi, pentru ca să iee pe ultimii drumeți.

La dreapta se văd cite-va mori de vînt, care-și rostogolesc domol aripele de pînză, scîrțîind strident din toate incheeturile.

S'ar părea că sînt niște monștrii rămași din alte vremuri, care gem și-și frîng mădularele de strimtoarea și viața nouă, care-i înconjoară ca o amenințare.

De pe movila Avrat-Tepe, țipă și bat din palme o ceată de ștreqari

Trompetele asurzesc, mașina sfișie cu șuerul zarva copiilor și trenul

lasă orașul cu sgomotul și căldura lui și intră triumfător și răcorit, printre lanuri coapte și plantațiunii prăfuite.

— La Mamaia....

Marea împăcată și imensă, oprește în nesfirșitul apelor ei închise, privirile tuturor.

E numai o simplă clătinare de unde și năluciri de raze ogindite.

Boarea proaspătă îți umple răsuflarea și-ți răcorește obraji; adierea aceasta de viață, îți inundă grumajii și-ți incinge tot trupul de înviorare și tresărire.

Imensitatea mării se desface în cingătoarea orizontului, tot mai covârșitoare.

Trenul hurue acum străbătător chiar pe malul apei, lăsind de o parte și de alta hornuri roșcate de cărămidă și dărămurile sinistre ale unei tăbăcării părăsite.

Plaja Mamaia crestează oglinda apelor ca o trîmbă de borangic înșirată la soare.

Feeria își începe încintarea și farmecul.

Duna de nisip înainteașă printre ape, așternînd drum moale trenului. Marea își plescăie și-si prelinge undele clătinate, iar lacul adormit pare trăznit supt săgetarea sfărîmată a razelor de sus.

De amîndouă părțile ogindiri de apă.

Un moment simți groaza unei prăbușiri neașteptate și tresări de clătinașă acesteia punți înguste, care pare că troznește deasupra abizului.

Trenul lunecă printre ape, duduind pe drumul moale de nisip.

Înainte se arată însăilarea ușoară și surprinzătoare a băilor.

Linile acelea sprintene, care se încrucișează și amăgesc ochiul ca o mreajă de păianjen, par împletite acolo ca prin vrajă, pentru ca să facă sălaș zeităților mării.

Trenul se oprește și pe ușile vagoanelor deschise, se revarsă lumea ca o inundare de capete.

Coridoarele băilor duc mulțimea la cabine.

Cît ai gîndi și marea se umple de scăldători.

E o continuă explozie de apă împrăștiată, de țipete și de înviorare.

De sus soarele bun și darnic, rîde de atîtea gîngăni și de bucuria lui, strălucește și cuprinsul și fața apelor.

II.

Insula Ovidiu.

Duna se întinde între mare și lacul Siut-Ghiol.

Din dreptul băilor se vede în lac insula Ovidiu.

Se zice că poetul surghiunit și trist găsea adesea liniște și împăcare sufletului, privind din insulă minunea dimprejur.

Apele lacului sint clare și cuminiți.

Ne-am suit într'o barcă și am spus să ne ducă la insulă.

Unda era caldă și din mers clăbuceam apa cu miinele.

Prin limpedele apeî se vedea prundișul de la fund.

La răstimpuri săgetaū pe de lături pești de toate mărimile. Mreanele iuți și jucăuse, se asvîrleau la suprafața apeî și străluceau în bătaia soareluî, ca niște platușe sucite în raze.

Luntrea noastră tăia apa ușor și'n cuminenția care amuțișe cuprinsul, s'auzia numai lopăitul lopeților.

Plaja rămăsese departe și cu cît intram în umbra răchiților mari, crescute pe insulă, cu atît se răcorea și cuprinsul.

Stufărișul fișie mătășos și ascuțit de atingerea luntrii, care-și face loc ca să se apropie bine de mal.

Vegetațiunea din insulă este îmbelșugată și înneacă mirosul cu prisosul de sevă și abundență.

Am sărit cu toții pe mal și ne-am strecurat cîte unul pe o potecuță bătută de pescari.

În mijlocul insuleî, am dat peste niște grădinari care lucrau la răzoare.

Ici colea cîte un buștean trinit la pămînt, părea împletit aproape în buruienile agățătoare, încilcite și grase.

Un bloc de granit rotunjit, abea se mai conturează din mucegaiul îngrămădit pe el de vreme.

Pe-o lature a pietrei se mai cunosc chiar urmele unor slove latinești.

Se zice că insula aceasta se va lua în curînd supt îngrijirea publică și se va transforma într'un parc și loc de excursiune, ca o întregire a frumuseții de la Mamaia.

Nicăiri în lume nu e un colț așa de potrivit, unde natura să fi intrunit mai multă podoabă.

Rămîne acum ca omul să completeze această operă rară.

Inceputul s'a făcut cu mult noroc, căci băile au toată grația și surprinderea împrejurimilor.

Va fi o luptă de întrecere.

Ocîrmuitorii și artiștii care vor duce lucrările înnainte, vor fi puși un moment la încercare, căci natura a întrecut aici orice închipuire, cu forța ei de creațiune.

În adevăr, locul acesta era poate singura răsplată, pentru înstrăinatul Ovidiu, care să-l facă să-și uite plînsul.

Natura, a cărei metamorfoză misterioasă a cîntat-o Ovidiu cu atîta

pomoa, i-a rămas singura credincioasă, din toți cei pe care-i preamărise în versuri elegantul poet al Romei.

Natura s'a împodobit aici ca de sărbătoare, pentru ca să primească pe surghiunitul cel strălucit, pe cîntărețul genial al ei.

Și noi vedeam cu ochii minții pe Ovidiu, cum părăsea în diminețele de toamnă metropola Tomis și stringându-și toga la git, se strecura posomorit și invins printre negustorii greci gălăgioși și de acolo se îndrepta înspre insula lui favorită.

În drumul șerpuit și în paragină, întilnea Schiți bărboși și murdari, trecea pe lângă locuințe virite în pămînt și din pragul acestor vizuini îl petreceau din ochi uimite, trogloditele plodicioase și nepălate.

Ajuns în insulă, Ovidiu își strîngea mai bine toga la git și așezîndu-te obosit pe piatra lui, cerceta îndelung cu ochii orizontul mării, în așteptarea unei corăbii ca să-i aducă ertarea lui August.

Tirziu, descurajat, își lua tableta lui și scria o «Tristă» pentru cei rămași în Roma.

Ne-am întors cu luntrea grăbiți, ducînd în suflet senzația omului părăsit și înstrăinat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

III.

Plaja.

Duna te amăgește și te îndeamnă.

Cînd te uiți în lungul ei, imensitatea apelor pare că dă să nece panglica această galbină și s'o desprindă de la cellalt capăt. Un moment ai amăgirea că șuvița fermecată plutește aruncată în placul undelor, de-ai crede că-i părul despletit al unei gigante bălaie, care s'a cufundat o clipă în mare.

Trenul nu merge decît pînă la băi, și pentru ca să tîem duna în lung mai departe, am luat o trăsură.

Drumul prin nisip îți dă senzația uuei dulci și continue inervări, un fel de gidilire ușoară a subsuorilor și a genunchilor.

Trăsura noastră merge la pas, iar noi cițiva alergăm greoi și nesiguri prin valurile de pulbere de anr.

Duna această e formată din nisipul adus de valuri și îngrămădit pe vremuri la intrarea golfului, care azi a rămas lac închis, despărțit de mare.

Un caprițiu al naturei meștere și uriașe.

Lacul Siut-Ghiol are isvoare mari și fiind mai sus decît marea, își varsă apele în ea printr'un preval îngust, încolo, departe, în spre răsărit de băi.

Sărătura fostului golf de mare s'a spălat prin continuă primenire a apelor din isvoare și azi avem un lac dulce, lacul de lapte, cum îl numesc turcii în limba lor.

Impărecherea e minunată.

Departe lacul dulce, ridicat sus, limpede și liniștit, cu pește cunoscut și cu stufăriș pedelătur, — iar pe astălaltă parte, mai jos, marea covârșitoare și întunecată, înnegrește orizontul cu adîncul apelor ei tainice.

Nisipul dunei spălat în unda valurilor și adunat acolo de cînd nu poate ține minte omul, s'arată curat și molcuț, ca un leagăn inens, primenit din proaspăt.

Cînd vezi așternutul acesta neașteptat, nu poți să te opui dorinței de-a te rostogoli lenes, măcinînd în mîni prăfuirea aurului risipit.

Cum dam cu ochii de un deluț de nisip, o luam fuga pe întrecute și-l urcam mai mult în brînci.

Picioarele lunecău, degetele noastre se-nfingeu în coama făinoasă și înghesuindu-ne la deal, mulți se rostogoleau în urmă, stringînd în pumni nisipul de care se agățase ca de-o mîntuire.

De sus vezi tot lungul dunei.

În urmă, departe, rămîne inseilarea feerică a băilor, cu mișunarea furnicarului de scăldători.

Înainte vezi cum bentița tremurată a dunei se prinde de term, ca într'o copcă.

Departe și de alta apa cumiņită și fără sfișit.

Cuprinsul tot abea încape strălucirea soarelui și sănătatea care se revarsă din toate părțile.

O clipă de extaz numai și coama movilei noastre se prăbușește la vale, odată cu rostogolirea sgomotoasă a tuturor.

Nebuniile și bucuria covârșesc împrejurimea.

Nisipul spălat și uscat curge de pe noi la cea mai ușoară atingere.

Ne scuturăm hainele și părul, mai strănutăm și adunîndu-ne pâlăriile aruncate, pornim tot mai înainte, pe cînd trăsura în pasul cailor vine după noi.

În drum întîlnim mame cu copii anemici și slabi, pe care-i primblă desculți prin nisip și le face de joc cu scoici colorate frumos și cu melcuți întortochiați.

Duna pare o seră nesfișită, în care s'ar putea preface și întări sănătatea celor bicisnici.

Pe malul mării, pe nisipul bătut și umed, fug cu pas mărunț și iute păsărele delicate și sprintene.

Pe deasupra apei vislesc în bătea soarelui, pescarii cu aripelile albe și lungi.

(Sfârșitul în numărul viitor).

IOAN ADAM.

SONET

(ÎN CÎMPINA)

*O casă mică, albă, ce se pierde
In marea de frunziș și bălării,
Și flori de mac, garoafe și scumpiș;
Pe und'te niți, e pretutindenți verde,*

*Lipan uscat e ici-colea scoverde,
Iar nalbă și cicoare, miș și miș,
Și ochiul întristat pot să dezmerde,
Aci se 'ncinge jocul de copii...*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*In jur, pe lângă casă, sînt crăițe,
Ce mor tot aninate în cosițe,
Și mîndră tufanică și mușcată,*

*Și roșii schinteioare și aglice:
Iar în prîvdor, în iie cu panglice,
D'abia zărești o drăgălașe fată.*

D. TELEOR

1877—1907.

(SCHIȚĂ).

Ia, un ciot de om! O față pămîntie, zbîrcită de chinuri, cu doi ochi lucitori, veșnic rugători și umezi, supt o căciulă desfundată. In colo, un ghem de carne înfășurat în zdrențe, din care eșeau la i-veală două mîini mari, osoase, încirlegate de mînerile unor tălpi de lemn.

Pe întinsul covor alb, care acoperea toată strada, se tîria încețșor, măturînd zăpada cu pămătufurile de cîrpe de la genuchii ciunți.

Domol, își aducea minile înaintea, înfigea tălpile în zăpadă, se încorda, cu capu în pământ, suflind din greu, și ghemul de zdrențe se rostogolea mai departe. Iar în urmă rămânea pîrtie netedă, vîrgată puțin în lung, pe care repede o acoperea ninsoarea deasă, ce se cernea din nesfirșitul cerului.

Copaci mari și drepti ca făclia erau înșiruiți înaintea, ca o oștire la paradă. Ramurile noduroase erau pline de flocotoae albe, par'că erau numai o floare.

Pe laturile bulevardului lat stau clădiri mari, falnice, și albe ca laptele, cu multe ferești mari, balcoane îndrăznețe și cu tot felul de înflorituri și de zugrăveli. Iară printre ele, după zăbrelile cu zbenghiuri aurii, curți întinse și grădini presărate peste tot cu zăpadă, își întindeau pustietatea ursuză.

Prin mijlocul străzei trecea, cînd și cînd, într'un virtej de risete și zîngănituri vesele, cite o sanie ușoară, cu cai focoși și împodobiiți, cu cocoane înfășurate în blănuri, cu vizitii cu căciuli uriașe.

Ci bietul cerșetor nu se uita nici în dreapta, nici în stînga: privea tot înaintea, prin perdeaua de ninsoare, spre un punct negru, nemîșcat, care se zărea în depărtare, sus, aproape de nori.

Nu mai cînd auzea pași grăbiți în urmă-și, se oprea în loc, se sucea, lăsa tălpile de lemn jos, își lua căciula din cap și murmura cu glas stîns: «Faceți-vă milă și pomană!» Trecătorul, cu nasul afundat în gulerul de blană, trecea fără să-i arunce măcar o privire, iar bietul schilod ofta, își acoperea cu căciula părul de argint, încrunta sprincenile stufoase și o pornea înaintea, suflînd greu.

Și nîngea, nîngea într'una. Perdeaua deasă de fulgi ușori se tot lăsa, lîn din nemărginire, așternîndu-se pe pământ, împodobind toate celea cu căciulițe, cu coame și cu zbenghiuri albe, netede. Covorul de jos se îngroșa văzînd cu ochii și crengile copacilor piereau supt alba coamă de spumă.

Și îl răzbise rău frigul pe bietul moș. De atîția ani, de cînd făcea drumul acesta, de la casa brutarului grec, care-l luase la sine, pînă la biserica cea mare de pe bulevard, niciodată nu-l pătrunsese gerul așa, pînă la oase. I se udaseră zdrențele de la picioarele boante, i se înțepeniseră degetele de minerele tălpilor, i se făcuseră mustățile sloi, și capul parcă sta să-i pleznească de ger.

Se rugase el de grec, să-l ierte în ziua aceea, să nu-l trimeată la cerșit, că vedea, cit e de amarnică vremea pe afară; dar brutarul se răstise la el, îl luase de guler și îl zvirlise pe ușe, afară:

— Agoniseste banî, putore, daca vrei se maninți!

Căci nu de geaba îl ținea grecul în culcușul de pae din colțul

cuptorului nu de geaba îi da cite o piine uscată, rămasă nevindută: trebuia să colinde toată ziua ulițele, și pe vifornița lui Gerar, și pe căldura lui Cuptor, și să adune gologani, să stoarcă parale din mila trecătorilor, ca să umple chimirul grecului. Și vai, și amar, pe capul bietului schilod, când se întorcea acasă cu sinul gol: ca pe un cine îl lovea cu piciorul și nu-î da nici-o cojiță de piine să-și mai amețească foamea.

* * *

Se opri, sfârșit de oboseală. Nu mai putea: simțea că i se topiseră toate puterile — parcă i se topise chiar toată carnea de pe el.

Rămase cu ochii pironiți în zare: uite, colo, în dosul perdelei de fulgi se înalță o săgeată de piatră, care spintecă văzduhul. De-asupra ei stă falnic un vultur uriaș, cu aripile întinse, gata să se avînte în slava cerului cu steagul pe care îl ține în cioc. Și în jurul săgeței patru mogildețe negre staū de strajă.

Aceia e «Statuia». Acolo se ducea moșu înainte, când își avea un cărucior, în fie-care zi; acolo, lingă icoanele turnate în bronz, cari înfățișează scene din războiul pentru neatîrnare, acolo îi era altarul.

Dar căruciorul i se stricase și Grecul ațîțase focul cu el. De atunci fu silit să se tirească de a bușilea prin zăpadă și prin mocirlă, și mergea greū, nu se mai putea duce în fie-care zi să se închine în fața acelei stane de piatră, care trecea la nemurire vitejia lor, a luptătorilor pentru neatîrnare. Numai la zile mari, și când era vremea frumoasă, mai putea lua drumul pînă acolo, ca să stea ceasuri întregi cu ochii pironiți la străjerii neclintii, la încleștările de trupuri de pe basoreli-furi, la cuvintele de bronz — pe cari le învățase pe din afară, de cite ori le auzise dela gură-cască de le buchineseau — la vulturul falnic și semeț, gata de avînt, dar mereū nemișcat.

Simțea o putere de neinvins, care-l trăgea spre stana aceia de piatră; ar fi vrut să încremenească acolo, lingă ea, să fie una cu piatra și bronzul acela. Parcă ceva din sufletu-î intrase în statuie, se intrupase acolo, la un loc cu sufletele mucenicilor neamului.

Da, mucenicî..

Își lăsă capul în piept și căzu pe gânduri.

* * *

Da, da, tót așa vremuia și acum mulți, mulți ani. Nîngea mărunt și des. Bolta era căptușită peste tot cu nouri fumurii. Cimpia, învelită în mantaua albă de fulgi, se întindea cit cuprindeaî cu ochii, netedă, nemărginită. Numai colo, înainte, se înalțău crestele înegrite ale parapeturilor țurcești, acoperite cu nouri de fum. De acolo plouau plumbi sălbateci și trăzneaū ghiulele năpraznice.

Iar ei înaintaă de sîrg, suflînd greă, cu fruntea brobonată de sudoare, cu ochii aprinși, cu mîna înțepenită pe pușcă. Pînă la genunchi se afundă în zăpadă și nu puțin se afundă de tot, ca să nu se mai ridice.

Dar căpitanul rătnea, ca scos din minți, ofițerii țipaă, vînturîndu-și săbiile, gornistul, sufla, pe cît putea, și ei săreau peste cei căzuți, se avîntău cu capu'n piept, făcînd zăpada val-virtej.

Înainte! Tot înainte!

El, Marin Amăritu, era cel dintîi. (Amăritu îi ziceău tovarășii, căci nici-unul nu era întunecat și încruntat ca el, și pe vreme bună și pe vreme rea). O luase și înaintea căpitanului și alerga cu pieptul înainte, cu fața în biciuiala ninsoarei, cu ochii sticliți la creasta parapetelor.

Înainte! Tot înainte!

De-odată însă veni vijîind o ghiulea neagră drept în față-i, și-i curmă avîntul. O detunătură groaznică — și se prăbuși pe spate.

Ceialți trecură înainte, vînturînd zăpada: un pilc negru, care lunea înainte, tot înainte, însemnîndu-și drumul cu cite o pată neagră care se zvîrcolea, rătînd amar.

Apoi pocnetele și bubuiturile, conțeniră, sunetul goarnei se înălță și mai tare, spintecînd desnădăjduit văzduhul, un »Ura!» puternic, răgușit, rătînet, strigăte, vaete.

* * *

...Cînd își veni în fire, după multe zile negre, în timpul cărora se zvîrcolise amarnic în chinuri — vîsate sau trăite, nu-și lămurea nici el bine — era întins într'un pat de fier, așezat în rînd cu multe altele, într'o sală mare, albă, plină de gemete și de miros înțepător.

Dădu să se scoale: nu putu. Simți o arsură groaznică la picioare, din sus de genunchi — încolo nu și le mai simția. Se mișcă, se pipăi cu miinile: în locul picioarelor, nu dădu de cît de două cioate înfășurate în cirpe. Se mai suci, se mai pipăi, să vază de-î treaz.... Apoi izbucni într'un plîns zbuciumat, deznădăjduit: își plîngea moartea a jumătate din trupul lui.

Dar.... cum se privea așa, cu sufletul sfișiat de amărăciune, zări printre lacrimi, că-i lucea ceva pe piept. Se șterse la ochi, își înghiți obida, și privi mai cu băgare de seamă: într'adevăr, pe albul cămeșei strălucea în dreptul inimei o cruciuliță de argint, atîrnată de o panglică de mătasă.

O! cită putere îi revărsase în suflet razele acelea ce-î răsfrîngea crucea în ochi! Odată i se însenină mintea cuprinsă de întunerecul desnădejdei, lacrămile-î pieriră din ochi, fruntea i se descreți. Își

lipi cu patimă buzele de metalul rece și rămase așa cite-va clipe, cu ochii țintă, cu gîndul dus.

Apoi, biruit de slăbiciune, căzu pe perină.

* * *

De atunci trecuse mult, mult de tot.

Alătura de crucea de argint se mai așezase și una de bronz și o medalie rotundă.

Schilodul nu se mai dusese acasă, la nevastă și la copii: mai bine să-l creadă mort, decît să-l vază cum ajunsese. Rămase în orașul unde-l lăsase stăpînirea, după ce se vindecase, și trăia din mila oamenilor.

Dar, de și se știa un biet milog, își purta sus capul și scotea cu mîndrie înaintea pieptul împodobit cu cele trei decorații. Și trecătorii îl priveau cu compătimire, se opriau și-l miluiau cu ce puteau.

În urmă, însă, nemeri la ciinosul de brutar. Avu să sufere de la el toate ocările, toate înjosirile și toate lipsurile. În cele din urmă îi luă și crucea, — și sfinta lui cruciuliță de argint, răsplata chinului lui de-o viață, — ca să-i topească metalul.

Atunci vru să-și spintece pintecele, să sfirșească odată. Dar... îi mai rămînea crucea cea de aramă. Și se resemnă.

Da, atîta-i mai rămăsese pe lume: cruciulița aceia cu panglica soită, și stana aceia uriașă de piatră, care-i intrupa și-i veșnicia vitejia și jertfa lui și a lor lui.

* * *

Se desfăcu la zdreanța-i de haină și scoase crucea la iveală. Ce curată și ce frumoasă era! Zecile de ani nu însemnaseră nimic pe ea: era tot curată cu vulturul și cu însemnările frumos deslușite, ca în ziua cînd îi fusese prinsă pe piept, pe patul de durere.

Vru să o ducă la buzele-i supte și zbircite, dar degetele mîinii se înțepeniseră de tot, nu mai puteau apuca cruciulița.

Rămase cu ochii la ea și cu gîndurile la vremea de demult...

Dar deodată tresări. Lătrături și voci vesele se auzeau din urmă.

Își întoarse privirea. Grăbite și vesele, veneau prin ninsoarea deasă două fetițe cu blănuțe, căciulițe și manșoane albe, flocoase, ținindu-se de rochia guvernantei lor, între doi căței zburdalnici, cu zgărzii aurii și cu hăinuțe de blană.

Moșneagul oftă și-și plecă capul.

Așa avusese și el niște copilași... ba erau și mai voinici, și mai frumoși, nu piperniciți ca aceștia. Cine știe ce s'or fi făcut! De cite ori ar fi dorit să-i vază, de cite ori simțea că-i ard buzele de dorul

sărutărilor copilărești ! Dar pe cine să întrebe de ei ? Cum să-i întilnească ? Ce să facă, să-i mai vadă odată ?... Anii de-a rîndul îl frămîntaseră întrebările acestea, dar an cu an i se topiseră toate nădejdlile, și se închisese în singurătatea sufletului pustii.

O ! acumă poate că are nepoței ! Poate... de unde mai ști ?.. poate chiar aceste păpușele, cari zburdaū prin zăpadă... poate chiar ele erau... de ce nu ? nu-i fuseseră copiii deștepți, încă prea deștepți ?... se arătau de mici, că o să ajungă sus...

Oh ! prin urmare aceia să fie... și el...

Un fior îl străbătu, din creștet, pînă'n... pînă'n ghemele de carne de la genuchii.

De-odată însă se simți apucat de haină, de la spate.

Se întoarse.

Unul din cățeii cei înveșmîntați și inzorzonați îl apucase de un capăt de zdreanță, și trăgea din el pe cît putea, opintindu-se și scuturînd din urechi.

«Huo !» — un huο desnădăjduit eși din gîtlejul moșneagului, care-ș vedea zdreanța în primejdie.

Cățelul îi dete drumul hainei, se zvirlă înapoi și, într'un glas cu tovarășul venit din urmă, se porni pe un lătrat ascuțit, țopăind în jurul ghemului aceuia de zdrențe, care se mișcă și știe să scoată și strigăte din el.

Ca să-i alunge, moșneagul scurmă zăpada cu mîinele și le-o azvirlă în ochii aceia sticloși de supt fruntea bulbucată.

Cățeii se îndepărta, schelălăind. Dar, în acelaș timp, schilodul își simți spinarea burdușită de lovituri grele, pe cînd un glas ascuțit striga :

— Ce dai în căței ? Ce dai în cățeii mei ? Na și ție, să te sature ! Na !

Moșul își întoarse privirea îndurerată și rugătoare. Băiețelul care-l lovia cu amîndouă picioarele, privindu-l urit cu ochii mici și răcnind printre buzele lungi și încîrligate de minie, izbucni de-odată într'un hohot nebun de rîs :

— Ho ! pocitanie !

Și smulgînd căciula desfundată din capul argintiū, o zvirlă în mijlocul drumului. Cățeii se repezira după ea, țopăind pe picioarele subțirele. Iar viitorul deputat și ocîrmuitor al țării, după ce mai trase un hohot de rîs, privind la fața învinețită de frig a moșneagului, o luă la fugă, pe urma tovarășilor, cari îl strigaū, îndepărtîndu-se.

Schilodul îl privi, cum se depărta, zglobiū.

Cît de mult semăna cu băiețelul lui, pe care-l lăsase tot cam de

mărimea asta, cînd plecase peste Dunăre! Adevărat, al lui era învelit în zdrențe, pe cînd acesta.... Dar, aceiași privire vie, același nas subțirel, aceiași gură largă....

Rămase iarăși neclintit, cu privirea în gol. Două lacrimi mari i se prelinseseră pe obrajii vineți și picară jos, în zăpadă, însemnînd două găurele adînci.

Fulgii ușori se lăsaŭ legănîndu-se pe capul argintiu...

După un răstimp, oftînd din adînc, se urni cu greŭ din loc și, opintindu-se cu pumnii înghețați în zăpadă, se tîri înspre căciulă, pe care căteii o lăsase tot în mijlocul șoselei.

Dar spinarea il durea de loviturile primite, un junghiŭ grozav il ținea în șold, capul sta să-î crape de ger, și de abia se tira. Cînd ajunse la marginea trotuarului, nu băgă de seamă, și se rostogoli pe-o rină, în zăpada pufoasă.

Icni scurt, se opinti să se ridice, odată, de două ori... Mai stete nițel nemișcat, suflînd greŭ, crezînd ca să mai prindă puteri.. Și le adună apoi pe toate, se încordă odată pe cit putu... In sfîrșit izbuti să se sprijine în cot. Dar tocmai atunci rămășița de puteri se slei, brațul se muie și se întinse domol pe zăpadă.

Trupul nu și-l mai simtea. Nu mai avea nici-un pic de putere în vine, nu mai putea face nici o mișcare. De abia mai sufla. Numai ochii focoși priveau țintă înaintea, prin ninsoare, la săgeata de piatră, care spinteca văzduhul. Și numai un singur gînd, o singură dorință deznădăjduită mai zbirniia în capu-î — un bolovan de foc — : măcar să fi fost acolo, să-și dea suflarea în fața altarului lui de piatră și de bronz.

Vulturul falnic l'ar fi privit cu compătimire din înălțime, ca pe un prieten vechiŭ... Tovarășii de luptă de pe basoreliefuri ar fi întîns brațele spre el... Iar străjerii neclintiți l'ar fi priveghiat pînă a doua zi, cînd erau să-l găsească oamenii cu ochii sticliți la anul acela, în care murise pe jumătate, la anul acela care sta săpat cu slove de aur în piatra monumentului: 1877!

Un tremur il zguduî, își încirligă mîinile deasupra decorației, holbă ochii, și-și dete duhul.

Și nîngea, nîngea mereŭ, netezînd cărările și acoperînd tot pămîntul, toată firea neclintită.

* * *

Trei ceasuri dimineața.

Ninsoarea încetase.

Orașul dormea dus, învăluit, în negura nopței. Clădirile albe stau

incremenite pe amîndouă laturile șoselei, în lumina dulce a globurilor electrice, cari sclipeau într'un șir, ce se pierdea din ce în ce. Albul șoselei era împărțit de lumina lor în roate largi, lăptoase, lucitoare, și fișii umbrite cari se pierdeau la margini în albul luminei. Iară pe zăpada albă, luminată, erau întipărite mii de brațe negre, noduroase, încirligate, încrucișate, umbrele copacilor incremeniți de gerul iernei.

Totul părea mort. O liniște deplină plutea în văzduh, o liniște pe care ți-ar fi fost milă s'o tulburi după cum ți-ar fi fost milă să clintești ceva din icoana aceea fermecată în roatele albe de lumină liniștită, supt bolta neagră ca o prăpastie fără fund.

Dar iată că, aproape de tot, răsună clinchete de clopoței. Niște răcnete omenești pare-că se deslușesc în tăcerea de mormint, apropiindu-se mereu.

Uite, în capul șoselei se ivește o umbră, care luneca într'acoace.

Intîi se vede un morman negru, care se tot mărește. Apoi în trecerea prin roatele de lumină ale globurilor, deslușești doi cai avîntați cari spulberă zăpada făinoasă, — o mogildeață de vizitiu, care mină somnoros, — în fundul saniei două momii negre, — pe cînd o a treia se cumpănește în spatele ei.

Dintre momiile acelea, una stă nemișcată, cu gulerul de blană tras peste urechi, peste cap, așa că nu'i se pot deosebi, supt căciula pleoștită de astrahan, decît doi ochii inchiși, înconjurați de cercăne vinete, cari, la lumina galbenă a globurilor electrice, îi dau o înfățișare lugubră.

Tovarășul de alături, mai puțin flegmatic, se pleacă cînd într'o parte, cînd într'alta, bălăbănindu-și capul, vînturindu-și mîinile, și scoate din gîtlej niște sunete răgușite, ascuțite, întretăiate. Un cunoscător ar fi putut deosebi în cîntecul acela deșuchiat și schilodit «sublima arie franceză», cîntată în fiecare Sîmbătă la cafeneaua din localitate de «celebra cantatrice Ida», steaua «Nord-Vest» lui, primadona de la opera din Trei-Steluțe, etc., etc.

Tinărul din spatele saniei, un lungan cit o prăjină, privea mereu înnainte, înghițînd cu nesaț aerul rece, curat, și bătînd din cînd în cînd din picioarele înghețate de frig și îngreunate de băutură, așa încît abea se mai cumpăna pe ele.

Și sania aluneca mereu prin roatele de lumină și prin fișiile de întunerec, plimbîndu-și umbra vierzue, cînd dinnainte înapoi, cînd dinnapoî înnainte, ca niște imagini de cinematograf, pe cînd umbrele cailor luaū înfățișarea unor jigăanii năstrușnice.

Ajungînd la statuie, sania cotește, ca să ocolească.

Momiia cea veselă, cum zărește stana de piatră, își dă pe ceafă jobenul luciū, descoperind o frunte galbenă ca ceara, pe care atîrnă șuvițe îmbîcsite de pomadă și de sudoare, pînă la ochii cu privirea sticloasă, jucătoare. Apoi, se urnește cu greu, sprijinindu-se de vecinul din stînga, care a început să fisie pe nas, și, ridicînd odată jobenul în văzduh, sus, cît poate de sus, răcnește din adincul bojocilor :

« *Vive les eroii independenței !* »

Caii, speriați de răcnetul acesta neașteptat, își fac odată vînt, entusiastul tînăr se clatină... se prăbușește peste vecinul adormit, lunganul din spate se apleacă înnainte, ca să-și ție cumpăna... gambetu-î sare din cap, rostogolindu-se în zăpadă... Momiia deșteptată din somn mormăe, lunganul injură, birjarul, aplecîndu-se pe spate și rîzînd printre dinți, proptește caii în loc. Lunganul aleargă după gambet, injurînd : cel deșteptat din somn clipește greoi, neînțelegînd ce se petrece în juru-î. Celălalt a pus capul în piept, sughite odată din adînc, și un șiroi alb îi țîșnește pe gură...

Lunganul și-a scuturat gambetul și și l'a potrivit pe claiă de păr pomădat din cap. Dar, cînd dă să puie piciorul pe treaptă, vede agățat de talpa sâniei un ghem mare negru, și greu — de vreme ce lăsase diră adîncă în zăpada din urmă-î :

— Ah, *môn cher*, uite ce am găsit : un pachet voluminos ! Cine știe ce-o fi în el ! O fi vre-o comoară înnăuntru !

Patriotul cu joben n'aude : ușurat de la stomac, stă nemișcat, gemînd ; apoi, odată își dă capul pe spate și începe să-și răcnească cîntecul și măi cu foc ca înnainte. Momiia cu căciula de astrahan însă, cum aude de comoară, tresare și se apleacă din sanie :

— Ia vezi, *mon ami*, trebuie să fie ceva prețios... nu de geaba am visat eū, azi noapte în brațele Idei un morman de aur. Ah ! ce vis frumos !... A fost de sigur o profeție...

Lunganul a întors ghemul cu piciorul. Dar, cînd să se aplece la el, să-l cerceteze, s'a dat înapoi, cu scîrbă și cu groază, murmurînd o injurătură.

— Eî, *qu'est ce que c'est ?* întrebă cel cu căciula de astrahan.

— Un cadavru, *mon cher*, un cadavru. Pfu !

Într'adevăr, de ghemul de cîrpe atîrna o scăfirlie incunată cu perî lungi argintii, și avînd supt frunte două goluri mari, în fundul cărora sticlea cite o lumină moartă. Două brațe, cu pumnii strinși, se încîrligaseră d'asupra pieptului.

— Pfu, *mon ami ; c'est dommage !* murmură căciula de astrahan și-și lasă pleoapele pe ochii bolnăvicioși.

Gambetul dă un picior în ghemul de zdrențe, ca să-l desprînză

de sanie, măi scuiă odată, înjură primăria, care lasă leșuri de oameni în calea unor tineri «sensibili» ca d-lor, și, sărind în spatele saniei, răcnește :

— Mină, birjar !

Birjarul plescăe din buze, mișcă hățurile și caii se avintă.

Căciula de astrahan, clătînindu-se de zguduitură, mormăe :

— Ah ! ce vis, *mon ami*, ce vis ! *Quel dommage !* și adoarme.

Gambetul se scutură de zăpadă, mormăind la înjurături.

Jobenul se tot bălăbănește, răcnind cit îi ia gura.

Iar sania lunecă măi departe ca o nălucă : deosibești un morman negru, care trece prin roatele de lumină, plimbându-și umbra dintr'o parte într'alta... apoi o pată iutunecoasă, care aci se lungește, aci se lățește... un punct care lunecă pe zăpada lăptoasă, netedă — și apoi numai niște clinchete melancolice de zurgălăi.

Cerșetorul — veteranul, a rămas la picioarele statuiei, răsturnat în zăpadă, cu miinile încrucișate de-asupra decorației, cu ochii sticloși ațintiți la vulturul cel negru cu steagul în plisc și aripile întinse, gata de avint — pe cînd cite-va cioare, cocoțate pe aripele de bronz, croncăneau mulțumite — simbol viu al celor ce se petrec într'această nenorocită țară.

Somn ușor, moșule ! Ți-a împlinit Dumnezeu dorința cea de pe urmă !
Dormi în pace !

I. FRÎNCU.

CRONICA

I. Cărți și broșuri.

E foarte interesant și instructiv pentru cunoașterea învățămîntului nostru superior voluminosul Anuar al Universității din Iași pe 1904—1905 și 1905—1906 (Tip. «Dacia», Iași, 1907 ; pg. 320 în 8° mare). Se dau informații amănunțite despre corpul profesoral și administrativ, ședințele senatului și ale consiliilor de facultăți, memoriile de profesori noi, laboratoriile și institutele Universității, apoi unele cursuri de la diferite facultăți (d. I. Bărbulescu tratează despre vechimea cuvintelor slave în limba noastră, iar d. dr. G. Bogdan expune un program analitic al cursului său de medicină legală). În anul 1905—1906, Universitatea ieșeană avea în total 518 ascul-tători: 193 la drept, 174 la medicină, 60 — numai! — la litere și 91 la științe :

studentii evrei sînt în foarte mare număr la medicină; în celelalte ramure sînt puțini. Anuarul ar fi cîștigat mult, ca operă de informație clară și precisă, dacă materialul ar fi fost grupat după oare-care norme și s'ar fi făcut pe temeiul acestora concluziuni de ordin cultural și statistic.

* Doi studenți, d. d. Traian G. Stoenescu și G. Ghițeanu au avut hărnicia să traducă cu note explicative, pentru folosul tinerimei școlare, comedia clasică a lui Lessing: «Minnă von Barnhelm» (Buc., Stabilimentul grafic Albert Baer, 1907; pg. 133 în 16°; prețul 40 bani). Traducătorii s-au mulțumit să dea o interpretare destul de îngrijită pentru scopul urmărit; firește, o traducere literară a operei ar cere talentul unui scriitor capabil de congenialitate.

* Gîndul d-lui D. Vasiliu-Bacău, întemeietorul micii «Bibliotecii Naționale», a fost norocos: în două luni s'au vîndut toate cele patru broșuri dintîi. Încurajat de acest sprijin meritat, d. Vasiliu pune la îndemîna publicului alte patru broșuri instructive, despre: «Profesori și părinți», «Întrebuințarea vieții»; «Viața și moartea» și «Educația fizică», toate numai cîte 10 bani.

* Supt titlul de resemnare «O șezătoare fără noroc», d. V. Mihăilescu, profesor, tipărește cu jertfă din puținul său, o dare de seamă asupra societății de lectură și conferință întemeiată de d-sa pentru elevii școlii superioare de comerț din Craiova. (Craiova, Tip. S. Pavlovici, 1907, pg. 89 în 8°; prețul 1 leu 25 b.). Autorul are dreptate să creadă că societatea «a fost un mare bine pentru școlari» și, regretăm împreună cu dînsul «că totuși n-a durat decît un an». O singură observație pedagogică am avea de făcut: interesul elevilor trebuie trezit totdeauna în sens obiectiv, pentru idei, fapte și sentimente generale; e o greșală să fie preocupați elevii de lucruri personale, fără importanță pentru literatură, prea actuale și prea trecătoare, greșit expuse de cele mai multe ori, chiar și cînd cel ce le expune este un om de bună credință ca d. Mihăilescu, și prin urmare greșit înțelese și de elevi.

Unul din conferențiarii societății «fără de noroc» d. C. Șaban tipărește și în ediție specială două lucrări ale sale: «Zile mari ale neamului» (10 Mai) și «Viața noastră literară», aceasta din urmă un «fragment», precum îl socotește însuși autorul, dar un fragment de impresii grăbite, adunate mai mult de prin articole de critică generală, scrise cu anume prilejuri.

* Pe cînd liceele noastre din țară ne-au dat anul acesta, pe cît știm, un singur Anuar tipărit — cel din Severin —, liceele romînești de dincolo cultivă cu îngrijire bunul obicei de-a tipări împreună cu o expunere amănuțită a mersului școlii respective și un articol, două, cu subiecte de interes pentru educatori: Astfel, în «Anuarul Școlii comerciale superioare din Brașov» (Tip. Ciurcu, 1907, pg. 94 în 8°) publicat de d. A. Vlaicu, directorul școlii, găsim două contribuiți ale d-lui N. Sulică, una despre cîteva încercări practice de reformă a organizației școlare de azi, cealaltă despre excursia făcută de elevii școlii la Expoziția noastră din 1906. Un alt anuar pe care-l primim este al școlii romine din Lugoj (Tip. Tranenfellner, 1907; pg. 56 în 8°), «elaborat» de d. G. Joandrea, cunoscut dincolo prin activitatea sa de

dascăl și publicist înflăcărat; d-sa ne dă o cuvîntare caldă și documentată despre «limba noastră ca bază a învățămîntului în școala populară».

* Numerele 13 și 14 din bine îngrijita bibliotecă pe care o editează secția clujană a Asociațiunei de cultură ardelenă, cuprind «raporturile — rapoartele (corect) — comitetului către adunările de cerc» în cei trei ani din urmă. Vedem cu bucurie că unde sunt conducători culturali destoinici ca d. Dr. Amos Frincu și d. Dr. Dăianu, activitatea «Asociațiunei» poate fi foarte spornică în multe direcții.

* D-l Anibal Teodorescu, doctor în drept dela facultatea din Paris, ne trimite coala întâi din studiul său critic «Ideia socialistă și Carl Marx». (Editura Tip. ziarului «Curierul Judiciar», 1907). «Tabla de materii» și «precuvîntarea» am citit-o; așteptăm acuma studiul.

* Elevii școlaei superioare de comerț din București au pus bazele unei societăți de lectură; statutele, tipărite la C. Göbl, pot servi ca model altor societăți similare.

* D-l Victor Castano, vechi profesor de franțuzește, a tipărit la Iași proiectul de statute al unei «Asociații franco-romîne»; proiectul e redactat, firește, numai în franțuzește, deși «Asociația» ar fi să fie... franco-romînă. Motivele «Asociației» par mai mult economice... franceze; nici măcar aici nu găsim urme de franco-romînzism.

BCU Cluj / Centrul II ni Reviste.ary Cluj

În *Floarea Darurilor*, nr. 21, d. N. Iorga cere să se înceapă și la noi cultivarea maselor populare printr'o bibliotecă enciclopedică scrisă pe înțelesul lor și pentru înființarea «prin contribuțiile celor mulți cari nu sînt bogați» a «marelui Institut al culturii naționale și morale a poporului romîn din toate părțile». D-nii N. Iorga, I. Corbu, N. Vulovici, V. Loichită și Ana Codreanu iscălesc traduceri din Whittier, Goethe, Ada Negri, Guyau, Petöfi. Sînt foarte interesante paginile de literatură veche, cu părerile despre francomanie ale lui Alecu Kogălniceanu, fratele mai mic al lui Mihail. D-l N. Iorga descrie o călătorie la mănăstirea Horaița. Restul numărului cuprinde poezii populare și povești.

* În n-rele 7-8 al *Ramurilor* din Craiova, d. G. Bogdan-Duică, vorbind de traducerea operii lui O. Wilde «Salomea» o găsește stranie pentru o «bibliotecă pentru toți» și osîndește literatura decadentă pentru lipsa ei de rost ideal. Poezii și bucăți în proză au d. d. Agîrbiceanu, I. Boteni, I. U. Soricu, N. Vulovici etc. D-l N. Bănescu descrie o călătorie la mănăstirea Cotmeana din Argeș. Dintr'un articol, cu unele naivități despre literatură noastră de azi, iscălit de d. D. Tomescu, extragem opinia prea ciudată că poezia 1907 a D-lui Vlahuță ar fi «o versificație măiastră a articolelor d-lui Iorga, atît de mult e legată de realitatea socială a vieții noastre»....(? !).

* «Viitorul social», noua știință socialistă dela Iași, condusă de d. d. Rarovski, G. Grigorovici, deputatul romîn socialist al Bucovinei și M. G. Bujor, se presintă ca un organ de politică militantă, prin urmare ne privește prea

puțin pre noi. Nostime sînt însă amintirile din răscoala vasului «Potemkin» nu ca stil, care-î detestabil, ci ca fapte: e o adevărată halima revoluționară, tragicomică ceea ce se povestește acolo. O recomandăm acelor cari cred în... «viitorul social» așa cum îl visează socialiștii.

* In «Junimea literară», Nr. 9 frumoase amintiri despre Axente Severu, tribunul din 1848, comunicate de d. T. V. Ștefanelli; și o schiță de un real talent (Serafim Cărășel) iscălită I. Grămadă-Nalbă, de sigur un pseudonim al cărui proprietar promite mult pentru proza noastră modernă.

III. Ziare.

Foiletonul *Luptei* din B-Pesta, nr. 180, are o scrisoare hazlie a d-lui Zaharie Birsan din turneul său artistic.

* A început să apară iarăși ziarul naționalist «Moldova de sus» din Botoșani, condus de d-nii C. Cihan și M. M. Bogdan. Intr'un articol plin de adevăruri dureroase se regretă cu toată dreptatea neisbînda d-lui A. C. Cuza la alegerile generale din pricina politicianilor pătimași. Sc.

CRONICA VESELA

O DRAMA ÎNTR'O COLIVIE.

I

*Întîia oară 'n viață cînd i-am aflat de nume
Ca ori-ce bard lunatic trăia într'o mansardă,
Alt foc de cît cel sacru el nu voia să ardă:
Pe dinsul cincî etaje, îl despărțiaă delume.*

*Privea de-acolo dinsul ogeag lingă ogeag
Cum cerul i-l astupă cu-a fumului risipă,
Și, mîniat, atuncea scotea și el o pipă
Și s'ascundea 'ntr'un noir, asemenea unui mag.*

*Ascuns în noru-acela tot aștepta să vină,
Să se pogoare-asupră-î deodată din vîzduh,
Pe fruntea lui îngustă să scrie Sfîntul Duh
Asemeni unei virgulî, o flacăra divină.*

*Bătea un ceas, și altul,-și nu venea nimică,
Căci Sfîntul Duh, se vede, avea el altă treabă.
Și-atuncea bardul nostru își închidea cu grabă
Oblonul, și 'ntunerice făcea 'n mansarda-î mică.*

*Stetea așa o vreme, ș'apoî zicea cu cîndă:
«Cum vreî ca să mă aște, cînd nu i-am dat adresa?»*

Și nu putea pricepe în mîntea lui cea crudă
Că una este muza, — și alta e metresa.

II.

In albe dungă lumina trecea printre oblon,
Cădea 'ntr'un ciob de-ogîndă, și se frîngea 'n
[unghere;]

Sonoră sticlăria suna pe etajere
De-un sforăit năstrușnic și gros ca un trombon.

Cu fața-'n sus poetul visa că se inspiră,
Visa că-i un Virgiliu, și 'n vis ca scumpe pietre
Svirlea cu dărnicie splendide hexametre,
Pe cînd cu mîna dreaptă bătea mureș în liră.

Un sul de raze cade acum pieziș, și iată
O mică sburătoare captivă — un canar
Trezit în colivie, salută c'un tril clar
Lumina ce inundă mansarda 'ntunecată.

Maș rîu, tot maș puternic el urcă 'nalta gamă
Ca 'n vremea cînd sta gata să zboare în văzduh:
El cîntă și n'asteaptă să vie Sfîntul Duh,
Nu știe c'a lui viață se va sfîrși c'o dramă.

Deschide-un ochiū poetul, ursuz și plin de ciudă:
«Iar m'ai trezit, infame, chiar cînd găsiseram tonul?»
Și nu pricepe bardul în mîntea lui cea crudă:
Că una e canarul, — și alta e trombonul.

III.

«Cine te 'nspiră oare, gînganie înfimă,
De cînti cu 'ntîia rază?... La masa mea de scris
Am stat o noapte 'ntreagă și n'am găsit o rimă,
Și mă deșteptă acuma cînd am găsit-o 'n vis?»

«Pe moarte și pe viață între noi doi de-acuma!
Va trebui ca unul din noi doi să renunțe!
Te-am suferit o vreme, dar s'a trecut cu gluma
Să știi că 'ți tai de-acuma subsidiul de grăunțe!»

Canaru 'n colivie își urmărește trilul —
Și somnoros poetul se 'ntoarce spre pîrețe...
Da, — nu sînt între dinșii afînități secrete,
Căci una-i cîntărețul, — și alta imbecilul!

IV-

Exasperat deodată, dînd plapuma 'ntr'o parte,
Tiptil înainteaș spre micul lui recin,
Deschide colivia cu mîni de asasin —
In colivie cîntă un condamnat la moarte!

*Grăbit el pune mîna pe bietul cîntăreț
Și s'a făcut tăcere... In mîna lui de gîde
Rămîne mort canarul... sinistrul bard suride
Și 'ntr'un ungher cadavrul l-aruncă cu dispreț.*

*Dar unde cade, pare, cu mîndrele ei pene
Sărmăna păsărică, un bulgăraș de aur...
Se 'ntinde asasinul, — căscînd apoi a lene
Se culcă să 'șă viseze cununile de laur.*

*Sus soarele începe acum să se ridice...
Poetul cade iarăși în dulcea-î somnolență,
Un braț supt cap și-l trece, satisfăcut, și-și zice:
«N'o să 'mă măi facă nimeni de-acuma concurență!»*

A. MIREA.

Cele zece porunci ale gazetarului român sau neo-romin.

1. Să urășți gramatica, stilul și ori-ce studiu serios : astea se cer cetitorului ca să priceapă profunda ta înțelepciune.
2. Să nu spui adevărul, căci adevărul umblă cu capul spart, iar tu n-ai nevoie de nici o bătae de cap ca să fii gazetar român și să bați capul cetitorilor tăi.
3. Să ții la stăpîn pînă ce îți plătește leafa regulat : stăpîn și leafă se condiționează una pe alta.
4. Să juri că nu există critice mai bune de cît cele scrise de autori despre sine înșiși : ei sînt cei mai competenți și știu ce fac și ce scriu.
5. Să nu judeci, cu dreaptă cumpănă, ci laudă ori înjură : extremele se ating.
6. Să nu arăți nici odată izvorul de unde reproducî ceva ; gazeta la care scrii, și-ar pierde originalitatea.
7. Să cinstești numai pe colaboratorii grațioși : ei umplu coloanele și tu ieși leafă.
8. Să nu citești de cît gazetele altora : a ta nu-ți îngăduie forfecarea.
9. Să ai tupeu : altfel cine ți-ar ghici profesiunea ?
10. Să nu-ți pese, în scrisese tale, de răspunderea în fața legii : tu ești a patra putere în stat, decî o putere a statului, iar nu supusul lui.

UN CITITOR PRINTRE RÎNDURÎ.

RĂSPUNSURI

—*Invit pe cel care face aluzii mascate la «cele ce s'ar putea scrie», s'o facă dacă are curajul.*

D. A.

Virgiliu Z. — Versuri, foarte frumoase unele. Așteptăm bucăți mai concentrate.
Io Plocești. — Vă place numele? Așteptăm și alte lucrări, tot așa de puternice.